

Водночас статистика все ж свідчить про зростання цієї самоорганізації, зокрема активність об'єднань співвласників багатоквартирних будинків у реалізації заходів енергозбереження. За свідченням Держагентства з енергоефективності та енергозбереження, за останні три місяці вони залучили на ці заходи більше кредитів, ніж за попередні 3 роки [2].

І все ж темпи зростання надто мізерні, враховуючи обсяг завдань, які стоять перед цією політикою (потреба в інвестиціях в сектор домогосподарств оцінюється у 50-60 млрд. доларів). Це змусило владу дещо переорієнтуватись та звернути увагу ще на один напрям політики енергоефективності та енергозбереження, а саме впровадження ЕСКО-менеджменту. Справа в тому, що це запровадження стосується не лише житлово-комунального господарства, а й бюджетного сектора. На сьогодні вже укладено понад 200 договорів про реалізацію програми ЕСКО-менеджменту у бюджетній сфері.

Відтак, реальна (а не демонстративна, політизована) слабкість громадянського суспільства в Україні та нездатність влади знайти важелі для суттєвого прискорення його розвитку, в усякому разі такою мірою, якою цього потребують національні інтереси у сфері енергоспоживання, змушують владу спертися у своїй політиці на бюджетні, тобто бюрократичні, структури. В цьому немає нічого дивного. Бюджетний сектор є одним з найбільших споживачів ресурсів, й просування політики енергоефективності та енергозбереження в ньому здатне компенсувати недостатність тих дивідендів, які отримує країна від реалізації цієї політики у житлово-комунальному секторі.

Але проблема полягає у тому, що на прикладі політики енергоефективності та енергозбереження можна пересвідчитись, що соціальна база безпекової політики української влади надто вузька і це створює значні загрози з точки зору ефективності її реалізації.

Список використаних джерел:

1. Голова Держенергоефективності розповів про «чисту» енергетику як шлях до енергетичної та економічної свободи [Електронний ресурс] /

Повідомлення прес-служби Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/golova-derzhenergoefektivnosti-rozpoviv-pro-chistu-energetiku-yak-shlyah-do-energetichnoyi-ta-ekonomichnoyi-svobodi>.

2. Украинцы взяли рекордное количество «теплых кредитов» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://korrespondent.net/business/financial/4014852-ukrayntsy-vzialy-rekordnoe-kolychestvo-teplykh-kredytov>.

Каретна Ольга Олександрівна,

кандидат політичних наук, доцент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

СПІВІДНОШЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ У СУСПІЛЬСТВІ

Пріоритети сучасної незалежної держави в значній мірі залежать від того, наскільки чітко та недвозначно сформульовані його національні інтереси, а також від того на скільки чітко розуміються шляхи реалізації даних інтересів.

Серед пріоритетних цілей сталого розвитку держави на першому місці стоїть забезпечення національної безпеки у усіх її формах та проявах.

Останнім часом наше суспільство все сильніше стало цікавити проблема національної безпеки. Найяскравішим підтвердженням є те, що в останні роки ситуація в країні веде до утопічності вона полягає в тому, що на посади призначаються особи, які не зовсім розуміють суті безпеки, її методів та взагалі функціонального призначення органів і сил безпеки. Які моментами не можуть прорахувати стратегічні ризики від прийнятих ними рішень.

При розгляді проблем категорій як національна безпека і національні інтереси потрібно чітко розмежовувати ці поняття і розуміти відмінності між ними.

Національні інтереси є деяким результатом усвідомлення цінностей існування тієї чи іншої нації. Без національних інтересів нація не існує, вона перетворюється в населення, у відкрите суспільство, яке проживає на певній території, що задовольняє свої потреби.

Наявність національних інтересів в суспільстві свідчить про те, що нація ідентифікує себе як такою, вона виділяє себе серед інших народностей, проголошує намір подальшого існування і розвитку власним шляхом на підставі сформованих вже історичних традицій, способу й укладу життя. Тому тенденції індивідуалізму, які виразно проявляються в західних суспільствах, не можна порівняти з тими факторами, на підставі яких зароджувалася, розвивалася і функціонувала соціальна система в Україні.

Національна безпека є одним з видів соціальної діяльності, основним призначенням якої це створення сприятливих умов для реалізації інтересів. Тому безпека, як така, з однієї зі сторін також може розглядатися в якості національного інтересу.

У суспільстві має бути чітке усвідомлення того, що виражає національні інтереси - державна мудрість або політичний авантюризм і корисливе служіння інтересам вузької групи осіб. Національні інтереси повинні бути певним чином артикульовані. На процес їх артикуляції здатні впливати громадська думка, політична боротьба, засоби масової інформації, зміст програм, пропонувані різними акторами політичної сцени, а також шляхи їх реалізації.

Важливу роль відіграє рівень розвитку громадянського суспільства та його інститутів. Згода в суспільстві з приводу національних інтересів досягається шляхом діяльності інститутів сучасного громадянського суспільства. Це відбувається тільки в умовах зрілого громадянського суспільства, який зумів побудувати політичну систему, відповідну існуючим реаліям. При достатній мірі розвиненості суспільства виникає цілісна збалансована система «нація - держава», в якій виробляються механізми врівноваження різноманітних інтересів.

Ефективне формування і реалізація національних інтересів передбачає не монополію однієї політичної сили, а певну систему стримуючих сил і противаг, голосний демократичний контроль за діяльністю всіх гілок влади - словом, все те, що утворює конструюють ознаки правової держави. Саме це дає всі підстави говорити про те, що без чіткого визначення національних інтересів, які були б невіддільні від цілей нації, а не висловлювали волю пануючої політичної сили, існування держави перетворюється в гру

В даному випадку державні інтереси виступають амбівалентною категорією: з одного боку, вони виражають інтереси самого державного апарату, з іншого боку, в них акумулюються потреби суспільства і особистості, оскільки саме держава є найбільш ефективною організацією громадянського суспільства і має механізм, який може гарантувати реалізацію прав, свобод і законних інтересів людини. У цьому перманентному конфлікті і полягає суть нерозуміння багатьма дослідниками проблем безпеки, особливо в сфері державної безпеки, де остання є неприйнятним однобоко ототожнюється з безпекою держави. У зв'язку з цим підміна національних інтересів вузько партійними амбіціями сама по собі становить загрозу національній безпеці, оскільки створює умови і утворюють підґрунтя для реалізації різного роду тенденцій, замало чого спільного мають із стабільністю і процвітанням всієї української нації [1, с. 192-197].

Таким чином, розуміння відмінності національних інтересів і національної безпеки з суто теоретичної проблеми трансформується в проблему практичну - проблему виживання української нації, збереження її самоідентичності, і держави як найбільш ефективної форми громадянського суспільства.

Список використаних джерел:

1. Ватаман А. В. Формирование и реализация национальных интересов Приднестровья / А. В. Ватаман // Власть. 2016. № 2. с. 192-197.

2. Быков О.Н. Национальные интересы и внешняя политика / О.Н. Быков // Монография: М., ИМЭМО РАН, 2010. – 284 с.

3. Исаев Б. А. Национальные нужды, национальные интересы и авторитет государств / Б. А. Исаев. – М.: Гардарики, 2003. – 247 с.

Кланца Андрій Іванович,

кандидат медичних наук,

Інститут підготовки кадрів Державної служби зайнятості України

СИСТЕМА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК СТРУКТУРНА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Деконструкція сучасного світу, яка супроводжується зміною ціннісних пріоритетів та смислових орієнтирів життєдіяльності людей у ХХІ столітті небезпечно позначилась і на показниках якості здоров'я націй, що тим самим призвело до посилення адміністративно-командних методів та надмірної бюрократизації системи охорони здоров'я. Небезпека таких тенденцій тривіально спричинила певні диспропорції між реальними та гіпотетично можливими показниками якості населення держав у світі, завдяки чому й сама профілактика захворювань набула достатньо декларативного характеру, а публічне управління у сфері охорони здоров'я зовсім перетворилось на афірмативний інструмент.

Це суттєвою мірою позначилось і на демографічній ситуації, яка супроводжувалась продовженням тотального спаду народжуваності населення, зростанням показників смертності та скороченням тривалості життя. В загальнопланетарному масштабі це чітко викристалізувало нову ідеологію і практику реформаційних процесів у сфері охорони здоров'я, яка мала на меті забезпечити цілісні структурно-функціональні зміни компонентів національних систем охорони здоров'я.

Зростання соціальної напруги у суспільстві, пов'язане зі складною демографічною ситуацією, яка супроводжується погіршенням якості життя населення та соціально-економічною дестабілізацією є загальносвітовим трендом будь-якого перехідного періоду. Це все формує передумови для національної небезпеки сучасної держави, яка виявляється інституційно й ресурсно неспроможною реалізувати антропометричну політику, спрямовану виключно на людину, гарантування її фізичної, соціальної й політичної безпеки. Виходячи із цього більшість національних держав, які прагнуть посилити свій безпековий потенціал вимушені були переглянути свої цілі та стратегічні пріоритети у сфері охорони здоров'я, як інструменту забезпечення національної безпеки держави.

Аби локалізувати поширення небезпечних тенденцій з якими стикається сучасний світ у сфері радикального падіння якості та тривалості життя населення сучасні держави постали перед необхідністю обґрунтування методології вибору: чи обрати реформаційну чи еволюційну стратегію підвищення якості та тривалості життя. Національні держави, які мають ефективну інституційну й ресурсну практику функціонування охорони здоров'я обрали модель еволюційного реформування. Такий підхід дозволив їм перетворити систему охорони здоров'я на стратегічну категорію соціальної безпеки населення, яка символізує собою гностичний інструментарій держави щодо реального забезпечення його життєдіяльності та безпеки націй як «найвищий пріоритет цивілізованої держави».

Відтак, держави в силу об'єктивних умов та факторів вимушені керуватись вимогами зміцнення здоров'я, підвищення якості життєдіяльності та тривалості життя населення як найвищою критеріальною структурою, яка формує престиж держави та стабілізує цілому та всю її соціальну та політико-економічну систему. З огляду на це саме здоров'я є необхідною умовою як якості трудового потенціалу держави, критерієм ефективності функціонування інститутів її публічної сфери та результативності забезпечення національної безпеки.